DOE HET ZELF

*Hoe kan ik aan **mijn oude bestanden** nadat ik Windows XP opnieuw geïnstalleerd heb?*

BRIEF VAN DE WEEK

Onze vereniging beschikt over een pc die door verschillende mensen gebruikt wordt. We hebben de C-partitie opnieuw geformatteerd en Windows XP opnieuw geïnstalleerd, met dezelfde gebruikersaccounts. De oude gegevensbestanden op de D-partitie blijken echter ontoegankelijk.

DIRK DE GROEVE

Op zich is het absoluut een goed idee om programma- en databestanden gescheiden te houden door ze op verschillende partities of schijven op te slaan. Zo voorkom je dat een gecrashte Windows meteen ook je gegevens meesleurt. Maar je moet dan wel beducht zijn voor enkele mogelijke valkuilen...

Lees meer hierover in de workshop op de volgende pagina!

ONTOEGANKELIJKE BESTANDEN

Het scenario dat lezer Dirk beschrijft, is al vaker onze redactie binnengerold. Wie een pc met anderen deelt, schermt graag zijn eigen gegevens af – iets wat perfect kan met de ingebouwde voorzieningen van Windows. De problemen beginnen echter zodra iemand zijn accountwachtwoord vergeet of wanneer een gebruikersaccount wordt verwijderd (bijvoorbeeld na een herinstallatie van Windows). Snel even die account opnieuw creëren is in dit geval geen oplossing... Windows koppelt aan elk account namelijk een eigen, unieke SID (*Security IDentifier*); ook een nieuwe account met een identieke naam en wachtwoord krijgt dus een andere SID toegekend. Voor Windows gaat het namelijk om een andere account. Het gekende gevolg: je hebt geen toegang meer tot de oude accountgegevens! In dit artikel vertellen we je eerst hoe je in Windows (XP Home en Professional) gegevens afschermt en vervolgens hoe je in diverse probleemsituaties alsnog tot bij je 'ontoegankelijke' data geraakt.

STAP 1 / PERSOONLIJKE MAP AANMAKEN

Je beschikt over een eigen gebruikersaccount in Windows XP en je had je profielmap graag afgeschermd van medegebruikers? Dat kan als volgt. Open de Verkenner en navigeer naar je eigen profielmap (C:\Documents and Settings\<accountnaam>). Klik erop met de rechtermuisknop en kies **Delen en beveiliging**. Op het tabblad **Delen** plaats je een vinkje bij **Van deze map een persoonlijke map maken** en bevestig je met **OK** (zie afbeelding 1). Eventueel wordt je wel eerst nog gevraagd een wachtwoord aan je account te koppelen. Je profielmap en de onderliggende mappen zijn voortaan afgesloten terrein voor je medegebruikers.

Maak van je profielmap een 'persoonlijke map'.

STAP 2 / MACHTIGINGEN (XP PROFESSIONAL)

Werk je met XP Professional en krijg je de optie **Van deze map een persoonlijke map maken** (zie stap 1) niet te zien, dan betekent dit dat **Eenvoudig delen van bestanden gebruiken** is uitgeschakeld. Deze optie vind je terug in de Verkenner, meer bepaald in het menu **Extra**, **Mapopties**, op het tabblad **Weergave**. Is die inderdaad uitgeschakeld, dan beschik je over meer beveiligingsmogelijkheden. Zo kan je in principe elke map afschermen – dus niet alleen je profielmap – én heel nauwkeurig bepalen welke gebruikers welke toegangsrechten op die map krijgen. Klik dus met de rechtermuisknop op de beoogde map in de Verkenner en kies **Delen en beveiliging** (of **Eigenschappen**). Open het tabblad **Beveiliging**.

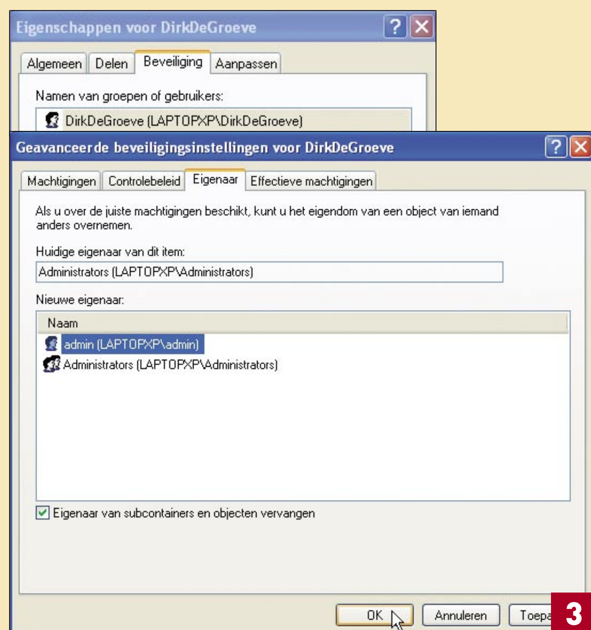
Zorg in elk geval dat je zelf alle machtigingen krijgt toegekend: selecteer hiervoor je eigen accountnaam en plaats een vinkje bij **Volledig beheer** in de kolom **Toestaan**. Wil je bijvoorbeeld gebruiker X alleen leesrechten toekennen, druk dan achtereenvolgens op de knoppen **Toevoegen**, **Geavanceerd** en **Nu zoeken**, en selecteer zijn account (bevestig tweemaal met **OK**). Zorg dat de juiste accountnaam in de lijst is geselecteerd en plaats in de kolom **Toestaan** een vinkje bij **Lezen en uitvoeren**, **Mapinhoud weergeven** en **Lezen** (zie afbeelding 2). Bevestig met **OK**. Veiligheidshalve blijf je echter beter weg uit de kolom **Weigeren**, want voor je het weet, sluit je ook jezelf of Windows buiten!

XP Professional laat een uitgebreid machtigingenbeleid toe.

STAP 3 / BEHEERDER GEVRAAGD

Tijd voor een rampscenario: gebruiker X heeft zijn eigen map goed afgeschermd (met de technieken uit stap 1 of stap 2), maar is zijn wachtwoord vergeten of zijn account is (per

Roep een map uit tot je eigendom.

ongeluk) verwijderd. Hoe geraakt hij nu aan zijn gegevens? Beginnen we met Windows XP Professional... Zolang er een beheerder in de buurt is, hoeft dat geen probleem te zijn. Die meldt zich met zijn account aan bij Windows en voorziet via het Windows **Configuratiescherm**, **Gebruikersaccounts** de vergeetachtige gebruiker van een nieuw accountwachtwoord.
Als diens account werd verwijderd, dan zorgt hij er eerst voor dat de optie **Eenvoudig delen van bestanden gebruiken** is uitgeschakeld (zie stap 2). Vervolgens (vanaf hier ook XP Home gebruikers, na stap 4) navigeer je als adminstrator met de Verkenner naar de ontoegankelijke map en klik je in het snelmenu op de optie **Eigenschappen**. Open het tabblad **Beveiliging** en druk op de knop **Geavanceerd**. Er verschijnt een nieuw dialoogvenster, waar je het tabblad **Eigenaar** opent en je eigen accountnaam aanklikt (die kleurt blauw). Plaats een vinkje bij **Eigenaar van subcontainers en objecten vervangen** en bevestig met **OK**, **Ja** en **OK** (zie afbeelding 3). Je mappen zijn nu toegankelijk voor deze account! Uiteraard kan het ook met een klein omwegje, waarbij een beheerder (tijdelijk) een ander beheerdersaccount aanmaakt, zodat je met deze account zelf je eigen gegevensmappen kan ontsluiten.

STAP 4 / ADMINISTRATOR VEREIST

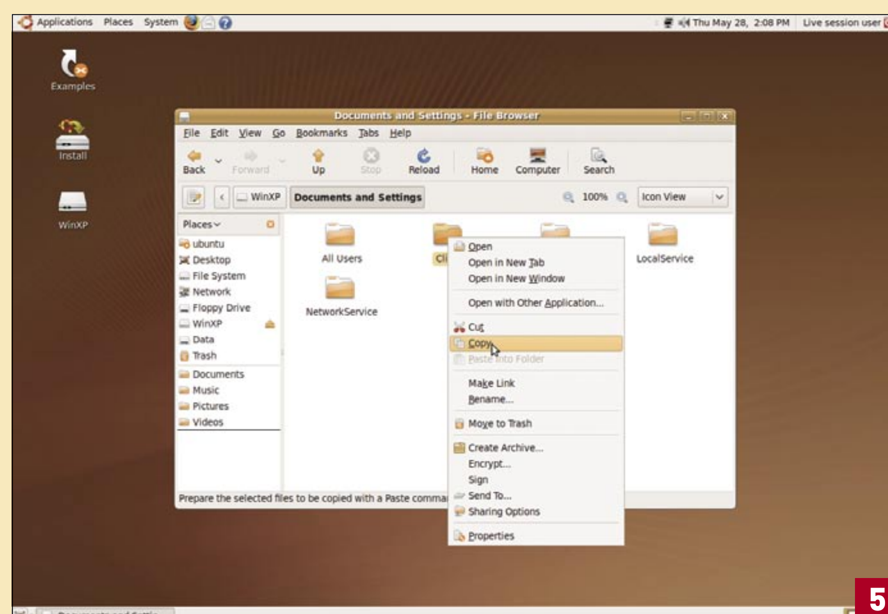
Wat echter als je met XP Home werkt of als er geen extra beheerdersaccount in XP Professional is voorzien? In dat geval biedt de ingebouwde administrator-account hulp. In XP Professional verschijnt de naam Administrator weliswaar niet in het welkomstscherm, maar door in dit venster tweemaal na elkaar op **Ctrl+Alt+Delete** te drukken, kan je alsnog zelf de naam *Administrator* en het bijhorende wachtwoord (dat je tijdens de installatie hebt opgegeven) intikken. In XP Home duikt deze administrator-account alleen maar op als je Windows opstart in veilige modus. Dat kan door kort na het inschakelen van je pc even de **F8**-toets ingedrukt te houden en vervolgens **Veilige modus** te selecteren. Standaard kent XP Home géén wachtwoord toe aan de administrator-account. Eenmaal je als administrator bent aangemeld, ga je verder te werk zoals we in stap 3 hebben aangegeven. Je zal merken: ook in XP Home komt nu het tabblad **Beveiliging** aan de oppervlakte.

STAP 5 / OPSTARTBARE CD AANMAKEN

Blijkt de methode uit stappen 3 en 4 toch niet te lukken – je beschikt bijvoorbeeld niet over een 'reservebeheerder' of je bent het wachtwoord van de administrator vergeten – dan hoef je nog niet te wanhopen. Er is namelijk nog een handig achterpoortje, in de vorm van een live cd. Dat is een opstartbare cd met een besturingssysteem dat overweg kan met het typische *NTFS*-bestandssysteem van Windows en zich niet uit zijn lood laat slaan door het geactiveerde machtigingenbeleid. Op www.livecdlist.com vind je alvast een indrukwekkende lijst met zulke live cd's. Als voorbeeld nemen we hier de populaire Linux-distributie Ubuntu www.ubuntu.com. Laat je trouwens niet afschrikken door de term Linux: dit besturingssysteem blijkt – voor onze doeleinden – echt wel gebruiksvriendelijk.
Download de laatste Desktop-versie (circa 700 MB) en brand het ISO-bestand naar een cd of dvd. Dat kan onder meer met de gratis tool CDBurnerXP www.cdburnerxp.se, waar je de optie **Brand ISO beeldbestand** selecteert. Stop het schijfje vervolgens in het station en zorg dat je pc hiervan opstart. Wellicht moet je hiervoor een opstartmenu oproepen met behulp van een sneltoets of moet je in het BIOS eerst nog de opstartvolgorde aanpassen. In het opstartmenu kies je dan **Nederlands** en selecteer je **Ubuntu uitproberen zonder te installeren**! Even later verschijnt het bureaublad van Ubuntu. Open hier het menu **Places**, bovenaan het bureaublad, en selecteer de partitie met de geblokkeerde gegevensmappen. Vervolgens navigeer je met de ingebouwde File Browser naar de bewuste map(pen) en kopieer je die via het snelmenu naar (bijvoorbeeld) een extern medium (zie afbeelding 5). Veel succes! ♦

VAKTAAL

NTFS: New Technology File System. Bestandssysteem dat wordt gebruikt vanaf Windows 2000. Het gaat efficiënter om met schijfruimte dan FAT16 en FAT32, en je kan de bestanden ook beter beveiligen.

Een cd met een ander besturingssysteem blijkt een handig achterpoortje.